

**DENGELEME KARŞILIĞININ KULLANILMASI İLE BAZI
GENELGELERE İLİŞKİN İLAVE AÇIKLAMALAR
HAKKINDA GENELGE
(2012/ 1)**

1. Tedavi Giderlerinin Ayırıştırılmasında Uygulanabilecek Yöntemler

Bilindiği üzere, 2011/18 sayılı Genelgenin 12'nci maddesi gereğince, bazı şirketlerce tedavi giderleri ile birlikte ölüm ve maluliyet tazminatları da bulunan dosyalarda geçmişte sistemsal bir ayırıştırma yapılmaması sonucunda AZMM, IBNR ve DERK hesaplamalarında tedavi giderleri ayırıştırılamamış, bu nedenle de 30.09.2011 tarihli finansal tabloların hazırlanmasında son 1 yıllık veriler üzerinden elde edilecek oranlar kullanılarak ayırıştırılacak tedavi giderlerinin tespit edilmesinin mümkün olduğu ve 31.12.2011 tarihli finansal tabloların hazırlanmasında yapılacak hesaplamalarda ise tüm dosyalarda ilgili verinin ayırıştırılması gerektiği ifade edilmiştir.

Ancak, bazı şirketler tarafından Müsteşarlığımıza gönderilen yazılarda, tedavi dosyaları içerisinde yer alan bazı unsurların ayırıştırılmasının operasyonel anlamda büyük yük getireceği ve bu tip giderlerin dosya içindeki payının çok düşük olduğu ifade edilerek, 2011/18 sayılı Genelge ile daha önce 30.09.2011 finansal tabloların hazırlanması için öngörülen, "son 1 yıllık veriler üzerinden elde edilecek oranlar kullanılarak ayırıştırılacak tedavi giderlerinin tespit edilmesi" hususunun uygulanmasına devam edilmesi talep edilmektedir.

Bu çerçevede, ilke olarak 2011/18 sayılı Genelge 'de belirtildiği üzere dosyaların tamamen ayırıştırılması gerekmektedir. Ancak, bu ayırıştırma yapamayan şirketlerin, gerekli bilgi ve belgelerin denetimlerde hazır bulundurulması ve yapılan hesaplamalar hakkında finansal tablo dipnotlarında bilgi verilmesi koşuluyla aşağıda belirtilen yöntemlere göre hesaplamalarını yapabilmesi mümkündür:

- 1) Öncelikle, dosyaya ilişkin ödenen tazminatlarda ayırıştırma yapabilen, fakat muallak tazminatlarda ayırıştırma yapamayan şirketler için, ödenen tazminatlarda gerçekleşen oranların muallak tazminatlar için de kullanılması mümkündür. Her dönem için yapılacak indirim kendi dönemi için hesaplanan oran çerçevesinde yapılmalıdır.
- 2) Yukarıdaki yöntemi de uygulayamayan şirketler ise 2008 yılının Mart, Haziran, Eylül ve Aralık aylarına ait veriler kullanılarak gerçekleşen tazminatların içindeki tedavi payını hesaplamalı ve tüm IBNR hesaplamalarında, bulunan bu oran çerçevesinde indirim yapılmalıdır.

2. Dengeleme Karşılığının Kullanılması

Bilindiği üzere, Sigorta ve Reasürans ile Emeklilik Şirketlerinin Teknik Karşılıklarına ve Bu Karşılıkların Yatırılacağı Varlıklara İlişkin Yönetmeliğin 9'uncu maddesinin 1'inci fıkrasında dengeleme karşılığı "*takip eden hesap dönemlerinde meydana gelebilecek tazminat oranlarındaki dalgalanmaları dengelemek ve katastrofik riskleri karşılamak üzere ek teminatlar da dahil olmak üzere tüm branşlarda verilen kredi ve deprem teminatları için ayrılan karşılıktır*" şeklinde tanımlanmış olup, altıncı fıkrasında ise kullanım esasları "*depremin meydana gelmesi veya kredi branşında ilgili finansal yılda teknik zarar gerçekleşmesi durumunda, kredi ve deprem teminatları için ayrılan karşılıklar tazminat*

ödemelerinde kullanılabilir. Hasarın meydana gelmesi durumunda, reasüröre isabet eden miktarlar ile sözleşmede belirtilen muafiyet limitinin altında kalan miktarlar dengeleme karşılıklarından indirilemez” şeklinde hükme bağlanmıştır.

Buna göre, deprem tazminatları için ayrılan dengeleme karşılığının, deprem nedeniyle yapılan tazminat ödemelerinde kullanılması mümkündür. Ayrıca, eksper raporu veya afet durumunda resmi kurumlardan temin edilecek belgeler gibi kanıtlara dayanılarak ayrılan muallak tazminat karşılığının da dengeleme karşılığından indirilmesi mümkündür. Ancak, söz konusu indirim cari yıl için ayrılan dengeleme karşılığından yapılamaz.

Ayrıca, gerçekleşen deprem hasar tutarlarının, gelir tablosunda ilgili teknik gider hesaplarına kaydedilmesi, dengeleme karşılığından karşılanacak kısmın ise dengeleme karşılığı bilanço hesabına borç, diğer teknik karşılıklarda değişim hesabına alacak kaydedilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, IBNR hesaplamasına konu dönemlerdeki deprem hasarlarının dengeleme karşılığından ödenen kısımlarının IBNR hesaplamasına dahil edilmemesi mümkündür.

3. Dava Sürecindeki Dosyalardan Elde Edilecek Gelirler

Bilindiği üzere, 2011/23 sayılı Genelgenin üçüncü bölümünün altıncı maddesi “...İlgili alt branşta birinci maddede belirtildiği şekilde beş yıllık verisi bulunmayan şirketler ise %15’den fazla olmamak kaydıyla çalıştıkları yılları esas alarak kazanma oranı hesaplayabilir ve indirim yapabilir...” hükmünü amirdir. Söz konusu hüküm, geçmiş yıllar için güvenilir veri oluşturamayan, dosyalardaki anaparayı kesin olarak ayıramayan ve bunlar gibi hesaplamının doğruluğunu bozacak durumlarla karşılaşan şirketleri de kapsamaktadır. Bu durumda olan şirketler de, durumlarını denetimde belgelendirmek ve yapılan uygulamayı finansal tablo dipnotlarında açıklamak koşuluyla %15’den fazla olmayacak şekilde kazanma oranı hesaplayabilir.

Bununla birlikte, şirketler hesapladıkları kazanma oranlarını ve indirdikleri tutarları açık bir şekilde finansal tablo dipnotlarında belirtmek zorundadırlar.

Diğer taraftan, şirketlerin hukuk dosyalarını takip sistemlerinden kaynaklanan aksaklıklar nedeniyle dava sürecindeki dosyalar için sistemde doğru muallak ayrılamadığı bilinmektedir. Bu nedenle, örneğin 200.000 TL anapara muallak tazminat karşılığı ile takip edilen dosya için mahkemenin 500.000 TL tazminat ödemesi kararı verebildiği bilinmektedir. Bu durum, aslında dava safhalarında dava değerinin yükseldiğini ancak, değişik sebeplerden dolayı muallak tazminat karşılığının güncellenmediğini göstermektedir. Bu hallerde, şirketlerin kazanma oranı hesaplamasına konu dosyalar için aynen IBNR hesaplamasında olduğu gibi geriye doğru muallak tazminat karşılığı güncellemesi yapması mümkündür. Bahse konu güncellemeyi yapamayan şirketlerin ise ödenen tazminat tutarının en son ayrılan muallak tazminat karşılığından büyük olduğu dosyalara ilişkin en son muallak tazminat karşılığı tutarı olarak ödenen tazminat tutarını alması gerekmektedir.

Ayrıca, Sigorta ve Reasürans ile Emeklilik Şirketlerinin Teknik Karşılıklarına ve Bu Karşılıkların Yatırılacağı Varlıklara İlişkin Yönetmeliğinin 7’nci maddesinin 20’nci fıkrası gereği “sigortalı tarafından talep edilen gecikme faizi, mahkeme masrafı ve avukatlık ücreti gibi masraf kalemleri haricindeki tazminatın sigorta sözleşmesi teminat limitlerini aşması durumunda, şirketler aşan kısmı muallak tazminat tutarı hesaplamasında

kullanamayacağından” dolayı, kazanma oranı bu limitler dahilinde hesaplanır. Dolayısıyla, 2011/23 sayılı Genelge’nin 3.1’inci maddesinde belirtilen dava tutarlarının sigorta sözleşmesi teminat limitlerini aşması durumunda üst limit olarak, masraf kalemleri hariç olmak üzere, teminat tutarları dikkate alınır.

4. İkramiye ve İndirimler Karşılığı Ayrılması

Sigorta ve Reasürans ile Emeklilik Şirketlerinin Teknik Karşılıklarının ve Bu Karşılıkların Yatırılacağı Varlıklara İlişkin Yönetmeliğin 10’uncu maddesinin 1’inci fıkrası “ İkramiye ve İndirimler Karşılığı, cari dönemde yaşayan poliçelere ilişkin olarak sigortalıya müteakip dönemlerde yenilemeye bağlı olmaksızın bir ikramiye ve indirim taahhüdünde bulunulduğu takdirde ayrılması gereken karşılıktır.” hükmünü amirdir. Ancak, cari dönemde yaşayan poliçelere ilişkin olarak sigortalıya müteakip dönemlerde yenileme şartına bağlı olarak ikramiye ve indirim taahhüdünde bulunulması halinde, bu tutarlar bahse konu karşılığa konu edilmeyecektir.